

**Ársskýrsla Námsgagnasjóðs
skólaárið 2013-2014**

**Samband íslenskra sveitarfélaga
2014**

Lög um námsgögn voru samþykkt á Alþingi 28. mars 2007. Markmið laganna er að tryggja framboð og fjölbreytileika námsgagna í samræmi við þarfir nemenda og skóla. Í lögunum er kveðið á um stofnun Námsgagnasjóðs og Þróunarsjóðs námsgagna, auk þess sem fjallað er um Námsgagnastofnun.

Námsgagnasjóður hefur það hlutverk að leggja grunnskólum til viðbótarfé til námsgagna kaupa í því augnamiði að tryggja val þeirra um námsgögn. Með tilkomu sjóðsins hafa grunnskólar aukið svigrúm til námsgagna kaupa til viðbótar við úrval Námsgagnastofnunar. Grunnskólar fá áfram úthlutað kvóta til kaupa á námsgögnum hjá Námsgagnastofnun. Eina breytingin sem tilkoma sjóðsins hafði varðandi Námsgagnastofnun er að stofnunin er hætt að afhenda ókeypis til skólanna efni frá öðrum útgefendum. Skólarnir annast það nú sjálfir.

Fram til ársins 2012 var framlag í Námsgagnasjóð ákveðið í fjárlögum ár hvert. Fyrsta úthlutun úr sjóðnum fór fram í nóvember 2007. Vegna niðurskurðar í ríkisútgjöldum varð mennta- og menningarmálaráðuneytið að skerða framlög til sjóðsins. Í töflunni hér að neðan má sjá framlög til sjóðsins frá árinu 2007.

Ár	Framlag í millj. kr.
2014	54
2013	40
2012	40
2011	40
2010	60
2009	50
2008	100
2007	100

Sjóðurinn starfar skv. reglugerð um sjóðinn nr. 1111/2007, þar sem kveðið er á um að greiðsla fyrir hvern grunnskóla sé innt af hendi til rekstraraðila þeirra ár hvert og tekur greiðsla fyrir hvern skóla mið af fjölda skráðra nemenda í hverjum grunnskóla skólaárið á undan, skv. upplýsingum frá Hagstofu Íslands, en heimilt er að ívilna fámennum skólum. Auk þess segir í reglugerð að grunnskólar skuli láta sjóðsstjórn í té skilagrein á rafrænu formi um ráðstöfun úthlutunar eigi síðar en 30. apríl ár hvert. Heimild er til þess í reglugerð að fella niður úthlutun til þeirra skóla sem ekki skila inn skilagreini.

Mennta- og menningarmálaráðherra skipar stjórn sjóðsins til fjögurra ára í senn. Einn stjórnarmaður er tilnefndur af Kennarasambandi Íslands og einn af Sambandi íslenskra sveitarfélaga. Einn stjórnarmaður er skipaður án tilnefningar og skal hann vera formaður en varaformaður er skipaður úr hópi tilnefndra aðalmanna. Varamenn skulu skipaðir með sama hætti.

Í upphafi árs 2012 var skipað í nýja stjórn Námsgagnasjóðs og er skipunartími hennar frá 26. apríl 2012 til 25. apríl 2016. Sú breyting varð á stjórn sjóðsins að Sesselja Snævarr lét af störfum sem formaður sjóðsins 6. febrúar 2014. Hennar sæti tók Guðni Ólgeirsson, varamaður mennta- og menningarmálaráðuneytisins og tók hann við sem formaður sjóðsins.

Eftirtaldir skipa stjórn Námsgagnasjóðs.

Aðalmenn:

Guðni Ólgeirsson, án tilnefningar, formaður,
Guðjón Ólafsson, tilnefndur af Sambandi íslenskra sveitarfélaga, varaformaður,
Guðbjörg Ragnarsdóttir, tilnefnd af Kennarasambandi Íslands.

Varamenn:

Helga Guðmundsdóttir, tilnefnd af Sambandi Íslenskra sveitarfélaga,
Þórður Kristjánsson, tilnefndur af Kennarasambandi Íslands.

Samkomulag um tímabundna breytingu á verkaskiptingu ríkis og sveitarfélaga var undirritað 5. október 2011. Eitt af þeim verkefnum sem samkvæmt samkomulaginu færðust frá ríki til sveitarfélaga var fjármögnun og rekstur Námsgagnasjóðs. Umsýsla sjóðsins, sem frá stofnun sjóðsins hafði verið hjá mennta- og menningarmálaráðuneytinu, færðist við undirritun samkomulagsins til Sambands Íslenskra sveitarfélaga. Starfsmenn sjóðsins eru Klara E. Finnbogadóttir og Valur Rafn Halldórsson. Umsýslukostnaður greiðist af ráðstöfunarfé sjóðsins.

Í reglugerð um Námsgagnasjóð kemur fram að grunnskólar eigi að láta sjóðstjórn í té skilgrein á rafrænu formi um ráðstöfun úthlutunar. Skilgreinin er fyrst og fremst til að gera stjórn sjóðsins grein fyrir því hvað keypt er fyrir fjármuni sjóðsins, en er ekki bókhaldsgagn. Ráðuneytið lét hanna rafrænan grunn vegna skilgreinanna. Vefslóð að grunninum er *namsgagnasjodur.is*. Hýsing vefsins er hjá Advania. Hver skóli hefur notendanafn og lykilorð fyrir aðgang að grunninum. Færa þarf í grunninn heiti námsgagns, söluaðila, tegund námsgagns, námsgrein og upphæð, fyrir hvert tímabil sem er frá 1. maí til 30. apríl ár hvert.

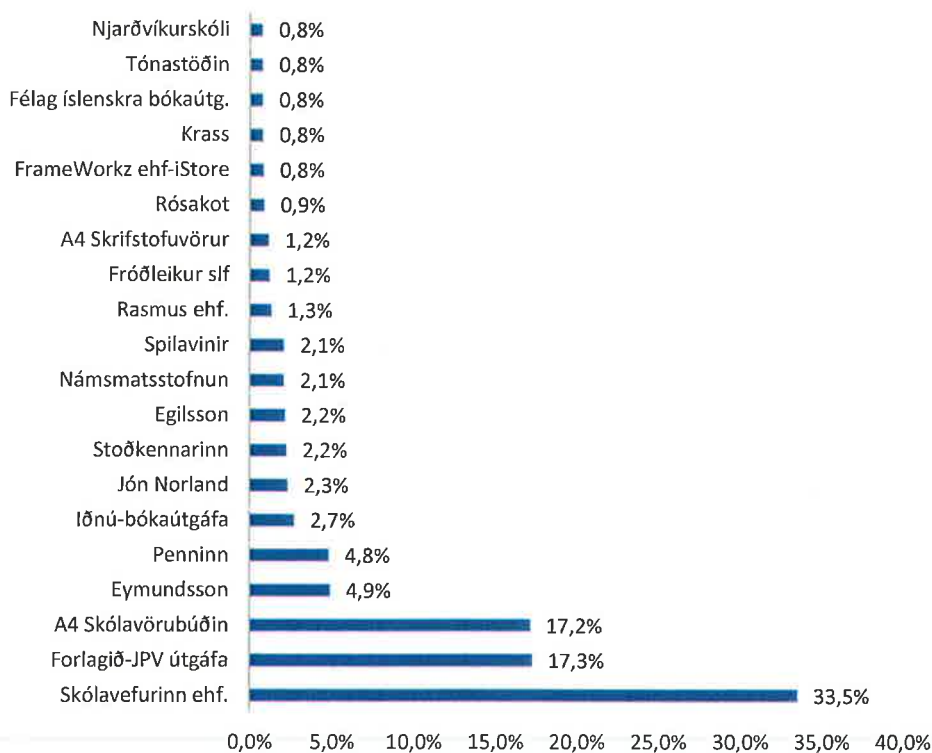
Stjórn sjóðsins fer yfir skilgreinarnar og þeim færslum sem ekki eru taldar gjaldgengar í sjóðinn er eytt. Fjármagn sem einstakir skólar nýta ekki yfirfærast á milli ára. Í 4. grein reglugerðar um Námsgagnasjóð er kveðið á um reglur sem fylgja skal eftir við úthlutun úr sjóðnum og hefur stjórn sjóðsins þær að leiðarljósi þegar skilgreinar eru yfirfarnar. Skilyrði ráðstöfunar fjármuna sjóðsins er einskorðað við kaup á námsgögnum frá lögaðilum (þeim sem stofnað hafa kennitölu um rekstur) öðrum en Námsgagnastofnun og skulu námsgögnin samrýmast markmiðum aðalnámskrár grunnskóla. Óheimilt er að verja fjármunum til búnaðar- eða tækjakaupa. Ekki er hægt að draga ályktun um notkun fjármuna Námsgagnasjóðs út frá skilgreininum þar sem skólar eyða mun meiri fjármunum í kaup á námsgögnum en þeir fá úthlutað úr sjóðnum og geta því aðeins gert grein fyrir brot af því í skilgrein Námsgagnasjóðs.

Skipting fjármagns Námsgagnasjóðs eftir söluaðilum skólaárið 2013-2014

Hér að neðan má sjá yfirlit yfir þá söluaðila sem mest var keypt frá fyrir fjármagn Námsgagnasjóðs skólaárið 2013-2014. Algengast er að verslað sé við Skólavefinn, Folagið-JPV útgáfu og A4 Skólavörubúðina.

Söluaðili	Upphæð	Fjöldi færslna	%
Skólavefurinn ehf.	9.735.879 kr.	208	33,5%
Folagið-JPV útgáfa	5.015.022 kr.	85	17,3%
A4 Skólavörubúðin	4.982.925 kr.	274	17,2%
Eymundsson	1.424.891 kr.	106	4,9%
Penninn	1.405.040 kr.	68	4,8%
Iðnú-bókaútgáfa	788.849 kr.	27	2,7%
Jón Norland	676.712 kr.	7	2,3%
Stoðkennarinn	650.648 kr.	27	2,2%
Egilsson	626.457 kr.	16	2,2%
Námsmatsstofnun	609.289 kr.	24	2,1%
Spilavinir	608.036 kr.	41	2,1%
Rasmus ehf.	387.004 kr.	10	1,3%
Fróðleikur	352.993 kr.	3	1,2%
A4 Skrifstofuvörur	338.671 kr.	16	1,2%
Rósakot	255.964 kr.	39	0,9%
FrameWorkz	244.950 kr.	1	0,8%
Krass	236.707 kr.	9	0,8%
Félag íslenskra bókaútg.	229.204 kr.	23	0,8%
Tónstöðin	229.100 kr.	4	0,8%
Njarðvíkurskóli	225.000 kr.	9	0,8%
Samtals	29.023.341 kr.	997	100,0%

Skipting fjármagns eftir söluaðilum 2013-2014

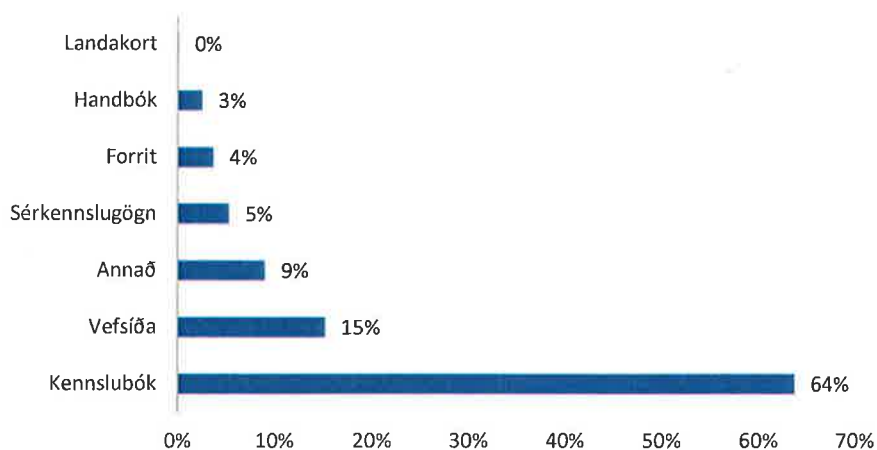

Skipting fjármagns Námsgagnasjóðs eftir tegund námsgagna skólaárið 2013-2014

Mestur hluti fjármagns Námsgagnasjóðs skólaárið 2013-2014 fór í kennslubækur eða um 64%. Skólar nýttu sjóðinn einnig þó nokkuð til kaupa á áskriftum að ýmsum vefsíðum. Hér að neðan má sjá yfirlit á skiptingu miðað við tegund námsgagna. Til samanburðar eru tölur vegna skólaáranna 2011-2012 og 2012-2013.

Tegund	2013-2014			2012-2013		2011-2012	
	Upphæð	Fjöldi færslna	%	Upphæð	%	Upphæð	%
Kennslubók	23.209.213 kr.	781	64%	25.293.935 kr.	65%	26.817.889 kr.	60%
Vefsíða	5.550.046 kr.	120	15%	8.092.681 kr.	21%	9.745.204 kr.	22%
Annað	3.308.955 kr.	206	9%	1.700.336 kr.	4%	3.408.973 kr.	8%
Handbók	952.349 kr.	122	3%	1.013.206 kr.	3%	2.134.900 kr.	5%
Sérkennslugögn	1.952.128 kr.	107	5%	1.285.302 kr.	3%	2.000.646 kr.	5%
Forrit	1.364.301 kr.	53	4%	1.058.883 kr.	3%	531.054 kr.	1%
Landakort	50.305 kr.	3	0%	458.381 kr.	1%	149.755 kr.	0%
Samtals	36.387.297 kr.	1392	100%	38.902.724 kr.	100%	44.788.421 kr.	100%

Skipting fjármagns eftir tegund námsgagna 2013-2014

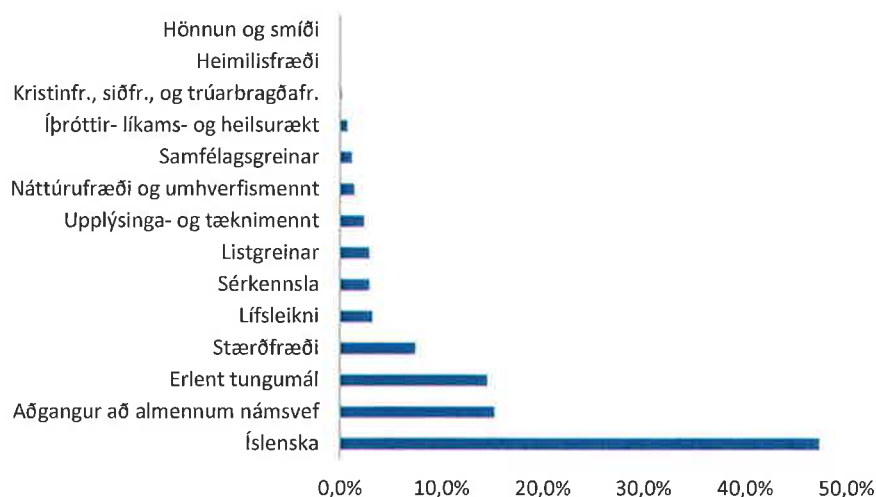

Skipting fjármagns Námsgagnasjóðs eftir námsgreinum skólaárið 2013-2014

Mestur hluti fjármagns Námsgagnasjóðs skólaárið 2013-2014 fór í námsgögn vegna íslenskukennslu. Næst mest fjármagn fór í að greiða aðgang að almennum námsvefum og námsgögn vegna erlendra tungumála. Hér að neðan má sjá hvernig fjármagn Námsgagnasjóðs skiptist milli námsgreina.

Námsgreinar	Upphæð			Fjöldi færslna		%	
	2013-2014			2012-2013			
Íslenska	17.244.027 kr.	548	47,4%	19.278.862 kr.	50,1%		
Aðgangur að almennum námsvef	5.562.648 kr.	97	15,3%	7.395.338 kr.	20,5%		
Erlent tungumál	5.301.315 kr.	252	14,6%	5.237.170 kr.	10,1%		
Stærðfræði	2.713.118 kr.	115	7,5%	1.382.013 kr.	6,7%		
Lífsleikni	1.177.371 kr.	79	3,2%	783.253 kr.	3,4%		
Sérkennsla	1.066.964 kr.	77	2,9%	1.234.328 kr.	2,4%		
Listgreinar	1.066.628 kr.	74	2,9%	983.498 kr.	2,4%		
Upplýsinga- og tæknimennt	882.979 kr.	30	2,4%	825.024 kr.	1,0%		
Náttúrufræði og umhverfismennt	534.497 kr.	46	1,5%	797.092 kr.	1,2%		
Samfélagsgreinar	448.104 kr.	31	1,2%	628.097 kr.	1,3%		
Íþróttir- líkams- og heilsurækt	283.329 kr.	25	0,8%	185.097 kr.	0,6%		
Kristinfr., siðfr., og trúarbragðafr.	65.113 kr.	4	0,2%	61.553 kr.	0,2%		
Heimilisfræði	38.771 kr.	12	0,1%	47.381 kr.	0,1%		
Hönnun og smíði	2.432 kr.	2	0,0%	64.018 kr.	0,1%		
Samtals	36.387.296 kr.	1392	100,0%	38.902.724 kr.	100,0%		

Skiptings fjármagns eftir námsgreinum 2013-2014

Hér að neðan má sjá nánari skilgreiningu á floknum erlend tungumál.

Erlend tungumál	Upphæð	Fjöldi færslna	%
Enska	4.558.304	210	86,0%
Danska	424.871	24	8,0%
Spænska	169.712	8	3,2%
Pýska	82.603	9	1,6%
Franska	65.825	1	1,2%
Samtals	5.301.315	252	100,0%

Stjórn Námsgagnasjóðs telur að endurskoða þurfi reglugerð um sjóðinn m.a. vegna þess að hugtakið „námsgagn“ er skilgreint mun víðara í aðalnámskrá grunnskóla sem tók gildi 2011 en í fyrri námskrám. Stjórn sjóðsins telur endurskoðun á reglugerð sjóðsins þó ekki tímabæra fyrir en niðurstaða er fengin í samkomulagi um eflingu tónlistarnáms og tímabundna breytingu á verkaskiptingu ríkis og sveitarfélaga sbr. undirritun samkomulags 13. maí 2011 um eflingu tónlistarnáms og jöfnun á aðstöðumun nemenda til tónlistarnáms og samkomulags frá 5. október 2011 um tímabundna breytingu á verkaskiptingu ríkis og sveitarfélaga.

Reykjavík, 10. júní 2014

f.h. stjórnar Námsgagnasjóðs

Guðni Ólgeirsson, formaður

**REGLUGERÐ
um námsgagnasjóð.**

1. gr.

Hlutverk námsgagnasjóðs er að leggja grunnskólum til fé til námsgagnakaupa í því augnamiði að tryggja val þeirra um námsgögn. Framlag til námsgagnasjóðs er ákveðið í fjárlögum ár hvert.

2. gr.

Menntamálaráðherra skipar námsgagnasjóði þriggja manna stjórn til fjögurra ára í senn. Skal einn stjórnarmaður tilnefndur af Kennarasambandi Íslands og einn af Sambandi íslenskra sveitarfélaga. Menntamálaráðherra skipar einn stjórnarmann án tilnefningar og skal hann vera formaður en varaformaður skal skipaður úr hópi tilnefndra aðalmanna. Varamenn skulu skipaðir með sama hætti.

3. gr.

Stjórn námsgagnasjóðs ákveður skiptingu fjármuna milli grunnskóla til námsgagnakaupa á grundvelli upplýsinga frá Hagstofu Íslands um fjölda skráðra nemenda í hverjum grunnskóla á síðastliðnu skólaári. Greiðsla fyrir hvern grunnskóla er innt af hendi til rekstraradila grunnskóla í maímánuði ár hvert. Stjórnin hefur eftirlit með því að farið sé að úthlutunarreglum, sbr. 4. gr. Ákvarðanir sjóðstjórnar um úthlutanir eru endanlegar og verður ekki skotið til æðra stjórnvalds.

4. gr.

Eftirfarandi reglum skal fylgt við úthlutun úr námsgagnasjóði:

1. Skilyrði ráðstöfunar fjár fyrir grunnskóla er einskorðað við kaup á námsgögnum frá lögaðilum og skulu námsgögnin samrýmast markmiðum aðalnámskrár. Óheimilt er að verja fjármunum úr námsgagnasjóði til búnaðar- og tækjakaupa.
2. Hlutdeild hvers grunnskóla ræðst af nemendafjölda en heimilt er að ívilna fámennum skólum. Í því felst að skólar með allt að 50 nemendur fá 20% hærri úthlutun. Skólar með 51-100 nemendur fá 10% hærri úthlutun og skólar með 101-150 nemendur fá 5% hærri úthlutun.
3. Grunnskólar skulu láta sjóðstjórn í té skilagrein á rafrænu formi um ráðstöfun úthlutunar eigi síðar en 30. apríl ár hvert. Eingöngu þeir skólar sem skilað hafa skilagrein koma til álita við úthlutun næsta árs.
4. Grunnskólum er heimilt að færa úthlutunarfé á milli ára.

5. gr.

Menntamálaráðuneytið annast umsýslu sjóðsins og ber ábyrgð á henni. Umsýslu-kostnaður skal greiddur af ráðstöfunarfé sjóðsins.

Komi í ljós við eftirlit stjórnar námsgagnasjóðs að grunnskóli hafi ráðstafað fjármunum úr námsgagnasjóði til annars en mælt er fyrir um í reglugerð þessari skal skólinn krafinn um endurgreiðslu.

6. gr.

Reglugerð þessi er sett samkvæmt heimild í 6. gr. laga um námsgögn nr. 71/2007 og öðlast þegar gildi.

Ákvæði til bráðabirgða.

Fyrsta úthlutun úr námsgagnasjóði fer fram í nóvembermánuði 2007 á grundvelli upplýsinga frá Hagstofu Íslands um fjölda skráðra nemenda í hverjum skóla á síðastliðnu skólaári.

Menntamálaráðuneytinu, 7. nóvember 2007.
Þorgerður Katrín Gunnarsdóttir.

